

NGJALLJA

Nr. 5 (148) Viti XIV i botimit

MAJ 2005

Çmimi 20 lekë

Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde

+ Anastasi

Kryepiskop i Tiranës, Durrësit dhe i gjithë Shqipërisë

Klerit dhe besimtarëve shpresëtarë Orthodhoksë,
Bij të shtrenjtë më Zotin,

Pashka përbën qendrën e Adhurimit Orthodhoks. Ngjallja e Krishtit është kurorëzimi i besimit tonë. Ajo vulos identitetin shpirtëror të orthodhoksëve. Përcakton fuqinë e mendimit orthodhoks.

Ngjallja e Krishtit është kurorëzimi i besimit tonë. Ajo vulos identitetin shpirtëror të orthodhoksëve. Përcakton fuqinë e mendimit orthodhoks.

Megjithatë, shpesh sillemi sikur Krishti të mos jetë kryqëzuar dhe ngjallur për ne; si të bëhet fjalë për diçka që nuk ka të bëjë me jetën e përditshme, me gabimet, tradhtitë, dështimet dhe aspiratat tona. Ka njerëz të ndjeshëm që e shoqërojnë Krishtin deri në Kryqëzimin e Tij. Qëndrojnë me respekt para heroit, mikut të të munduarve dhe të varfërve, viktimës së njerëzve të padrejtë dhe dinakë, por, ndalojnë atje. Preken nga fakti që Jisui demaskoi të korruptuarit dhe hipokritët, por, kufizohen vetëm në këtë gjë. Ata e kanë të vështirë të hedhin hapin e mëtejshëm, nuk mundën ta shohin Atë si Zot të jetës dhe të vdekjes, si të Ngjallur në vdekuri, që hapi derën e shpresës në rrugën pa krye të vdekjes dhe që i dha kuptim jetës.

Pikërisht, ky është mesazhi i ri vendimtar i Ungjillit: “Nëse nuk u Ngjall Krishti, i kotë është besimi juaj” (I Korint. 15:17).

“Vërtet u ngjall Zoti!”

Ndaj përsërisim vazhdimisht himnin festiv “Krishti u Ngjall!” dhe psalim bashkë me psalmistin: “Të pakconceptueshmen e Kryqëzimit dhe të pashpjegueshmen e Ngritjes nga varri ne besimtarët e quajmë Mister të fshehtë; sot vdekja dhe Adhi u mposhtën, tërë gjinia njerëzore vishet me pavdekësi; ndaj dhe me ngazëllim thërrasim: Lavdi, o Krisht, Ngjalljes Sate” (Lutje-

“...sot vdekja dhe Adhi u mposhtën, tërë gjinia njerëzore vishet me pavdekësi; ndaj dhe me ngazëllim thërrasim: Lavdi, o Krisht, Ngjalljes Sate”

sore, Ting. III, Ndenjësores e Shërbesës së Mëngjesit).

Të gjithë ata që e kanë të vështirë të pranojnë këtë të vërtetë, le të mos harrojnë se përvoja të mëdha të jetës, sidomos përvoja e pakufishme, shumëdimensionale e dashurisë, kapërcejnë përshkrimet dhe përkufizimet intelektuale. Është çështje besimi, mund të thotë dikush. Sigurisht, por është dhe çështje lirie për hapin vendimtar drejt të parrëfyeshmes. Perëndia nuk na detyron t’i nënshtrohemi të vërtetës që Ai zbulon. Ai respekton lirinë tonë. Gjithsesi, ky besim përcakton në fund të fundit ndërgjegjen orthodhokse, duke iu hapur horizonte të pafund mendimit dhe përjetimit orthodhoks.

Kisha jonë, sidomos sot, këtë bindje në Ngjallje na fton ta përtërijmë. Të forcojmë besimin tonë “në një Zot... të Kryqëzuar dhe të Ngjallur”. Kur dobësohet besueshmëria e Ngjalljes, atëherë komuniteti ynë, edhe pse quhet i krishterë, shthuret. Shndërrohet në një grup të thjeshtë shoqëror, me pamje fetare ndoshta filantropik, që vetëm së jashtmi i bashkon anëtarët e tij. Nuk është më Kishë që të lartëson drejt Perëndisë, që bashkon besimtarin me Krishtin. Sa më thelbësore dhe më të fortë janë përjetimi dhe shpallja e Misterit të Pashkës, të faktit të Ngjalljes,

(vijon në faqen 2)

Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde

aq më autentik dhe bamirës për mbarë njerëzimin bëhet prezenca dhe rrezatimi i Kishës.

Duke vështruar drejt, Zotit të Ngjallur së vdekuri, të cilit i është dhënë “çdo pushtet në qiell e mbi dhë” (Matth. 28:18), ne parashijojmë Ngjalljen në jetën e përditshme. Madje edhe kur konstatojmë bashkë me Psalmistin se “më kishin rrethuar dhembjet e vdekjes, më kishin tmerruar përrenjtë e padrejtësisë, më kishin lidhur rreziqet e ferrit, më kishin shtrënguar pra-

ngat e vdekjes” (Psal. 17:5), ndjejmë brenda vetes një fuqi mistike qëndrese ndaj çdo forme korruptimi dhe dekadence.

Ngjarja më e sigurt, pritja e fundit të udhëtimit tonë në këtë botë - nga ndonjë sëmundje, aksident apo nga pleqëria - ndriçohet qetësisht. Për këdo që i beson Ngjalljes, e ardhmja e kapërcen kufirin e vdekjes në tokë. “Prandaj nuk ligështohemi, por edhe pse njeriu ynë i jashtëm prishet, ai i brendshmi përtëritet dita me ditë” (II Korint. 4:16). Kushdo që ka si Frymëzues, Mbështetje, “Zot”, të Kryqëzuarin dhe të Ngjallurin së vdekuri, përjeton gjënë më të çmuar dhe më të fuqishme që mund të ekzistojë.

* * *

Por, ekziston dhe një anë tjetër, kritike për shumë të krishterë: Shpesh me gojë ne i referohemi Ngjalljes, por morali dhe jeta jo-

në e përditshme lëvizin nën hijen e Adhit, larg dritës së mreku llueshme të Pashkës, në skuta të errëta, në vende hipokrizie, gënjeshtre, padrejtësie, egërsie, nënshtrimi në dinastinë e shumë pasioneve; kur përbuzim në praktikë rrjedhojat e Ngjalljes; kur mendimin e Ngjalljes e zëvendësojmë me atë të trupit.

Me ngjarjen paskale “të vjetrat shkuan dhe ja, të gjitha u bënë të reja”, thekson Shën Grigor Theologu; dhe nxit secilin prej nesh “ndryshohuni në ndryshimin e mirë”. Çdo besimtar ftohet që të përjetojë një ndryshim

Duke ndezur llambadhën e Pashkës, ftohemi që të hapim tejpërtej qenien tonë që të hyjë “dritë nga drita që nuk perëndon”...

thelbësor për më mirë. Në uratën e përgatitjes për të marrë pjesë në Eukaristinë Hyjnore, në Darkën e Kryqëzimit dhe të Ngjalljes, në të cilën arrin kulmin lidhja personale me Krishtin, Shën Simeon Përkthyesi vë në gojën e çdo besimtari fjalët: “...me ngjalljen Tënde triditëshe dhe jetëdhënëse, ngjalle njeriun e parë të rënë, më ngjalle mua që rrëshqita në mëkat duke më dhënë mënyra pendese”. Zgjidhja për të rigjetur shkëlqimin e mendimit dhe moralit orthodhoks që ndriçohen nga Ngjallja, është pendesa e ndershme, e vazhdueshme dhe në praktikë; një ecje e brendshme përtëritjeje shpirtërore brenda shenjtërisë së vetëdërmimit dhe përljes së sinqertë. Duke ndezur llambadhën e Pashkës, ftohemi që të hapim tejpërtej qenien tonë që të hyjë “dritë nga drita që nuk perëndon” në ndërgjegjen, në vullnetin dhe në vendet e fshehta të subkoshencës sonë, “në të fshehtat e zemrës”, dhe të pa-

strojë nga çdo mëkat “shpirtin tonë të ndodhur në errësi”. Që të bëhemi njerëz të vërtetë, të sinqertë, të ndershëm, të drejtë e të ndriçuar.

* * *

Në këtë të kremte të madhe sot, Kisha jonë Orthodhokse na e risjell me tërë shkëlqimin dhe intensitetin e adhurimit të saj, të vërtetën madhështore: Krishti u Ngjall! Që të na ftojë të përgjigjemi jo vetëm me gojë, por me zemrën dhe me gjithë dëshirën tonë: Vërtet u Ngjall! Dhe, me përlësi, të lutemi: “Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde”. Që ne t’i gëzohemi kapërcimit të qorrsokakut të vdekjes. Që të absorbojmë diçka nga drita e pashuar e së vërtetës dhe shpresës që i solle njerëzimit. “Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde”. Që ne të ndjejmë diçka nga fuqia e saj e pashtershme transformuese. Dhe për ata që qëndrojnë të ngurrar para këtij besimi, hap, o Zot, rrugëkalime në zemrën e tyre që të hyjnë rrezet e Ngjalljes Sate.

Pashka, vëllezër, është një thirrje e fortë për t’u zgjuar; që

“Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde”. Që ne t’i gëzohemi kapërcimit të qorrsokakut të vdekjes. Që të absorbojmë diçka nga drita e pashuar e së vërtetës dhe shpresës që i solle njerëzimit. “Na shto, o Zot, besim në Ngjalljen Tënde”.

të lulëzojë përsëri dhe të japë fryte besimi ynë tek Ngjallja. Që të bashkërendohemi edhe njëherë në ritmin orthodhoks të jetës, të rigjejmë moralin e Ngjalljes.

Me të gjithë dashurinë time
+ *Anastasi*
Kryepiskop i Tiranës,
Durrësit dhe i gjithë
Shqipërisë

Sa më thelbësore dhe më të fortë janë përjetimi dhe shpallja e Misterit të Pashkës, të faktit të Ngjalljes, aq më autentik dhe bamirës për mbarë njerëzimin bëhet prezenca dhe rrezatimi i Kishës.

Republika e Shqipërisë
Presidenti i Republikës

Tiranë, më 1 Maj 2005

Hirësi,

Festa e pashkëve është një ditë e gëzuar për të gjithë besimtarët ortodoksë shqiptarë, kudo që ndodhen.

Me urimin, Gëzuar Pashkët, në këtë ditë falenderimi për sakrificat njerëzore të gjithë shqiptarët përshëndesin njëri - tjetrin, që në harmoni të plotë fetare ruajnë dhe kultivojnë traditën e çmuar të bashkëjetesës.

Duke u lutur për paqen, nderin dhe ndihmën njëri - tjetrit, ne e kemi më të lehtë të sigurojmë një jetë më të begatë dhe të ecim në rrugën e pakthyeshme të integritetit.

Besimtarët ortodoksë shqiptarë kanë dhënë dhe japin një kontribut të veçantë në përcimin e mesazheve të paqes, dashurisë dhe mirëkuptimit, ndaj më lejoni Hirësi, që nëpërmjet Jush t’ju dërgoj të gjithë besimtarëve ortodoksë dhe familjeve shqiptare urimet e mia më të mira.

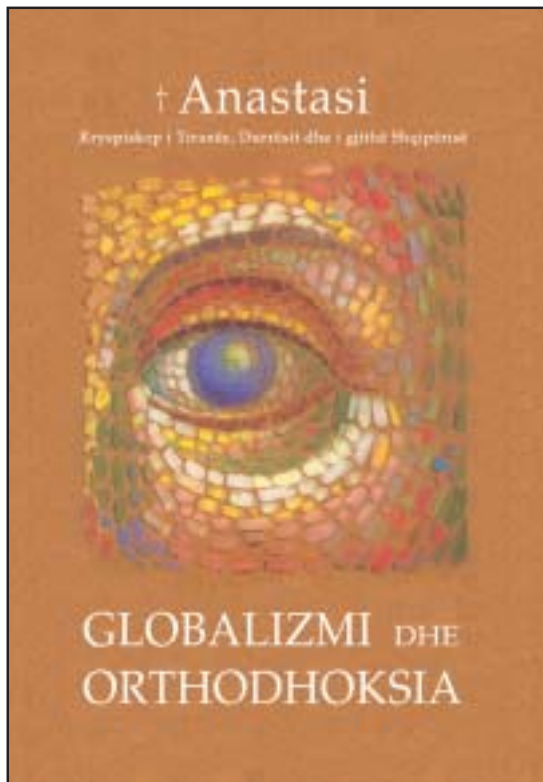
Edhe njëherë, përzemërsisht Pashkë të Gëzuara!

Alfred MOISU

Alfred Moisu

Fortumtëria e Tij, Anastas
Kryepeshkop i Kishës Autoqefale Shqiptare
Tiranë

“GLOBALIZMI DHE ORTHODHOKSIA”

Në datën 20 prill në një nga sallat e Hotel “Tiranës” në kryeqytet u bë promovimi i librit “Globalizmi dhe Orthodhoksia” me autor Kryepiskopin e Tiranës, Durrësit dhe gjithë Shqipërisë Prof. Dr. Anastasi.

Në këtë takim sollën refleksionet e tyre për këtë libër Hirësi Joani, Prof. Dr. Paskal Milo, Prof. Dr. Aleksandër Meksi, Prof. Dr. Neritan Ceka, Prof. Dr. Marenglen Spiro dhe Prof. Dr. Gramoz Pashko.

Merrnin pjesë Mitropoliti i Beratit, Hirësi Ignati, Mitropoliti i Korçës, Hirësi Joani, drejtori i Akademisë Teologjike, Hirësi Ilia Ketri, Kryetari i Akademisë së Shkencave, Prof. Dr. Ylli Popa, Ministri i Mbrojtjes, zoti Pandeli Majko, Ministri i Rendit, zoti Igli Toska, zëvendësministri i Ministrisë së Mjedisit, zoti Besnik Bare, përfaqësues të Trupit Diplomatik të akredituar në Republikën e Shqipërisë, studiues, kritikë, pedagogë, gazetarë e të ftuar të tjerë.

të gjitha problemet me të cilat ai po përballet në këtë epokë”.

“... Kryepiskopi Anastas tërheq vëmendjen se rrënjët e të drejtave të njeriut janë më të vjetra se dokumentet të cialt u referohen atyre. Largimi nga këto rrënjë do ta varfëronte dhe do ta bënte të njëanshëm parimin e të drejtave të njeriut, sepse të parët e këtyre të drejtave vetëm në planin legjislativ, megjithë nevojën e domosdoshme të këtij legjislacioni do t’i kthen-te këto të drejta vetëm në një detyrim ligjor politik, duke i lënë vend manipulimit madje dhe atij juridik...”

“... Dihet tashmë roli i rëndësishëm i Kryepiskopit Anastas në dialogun ndërfaqetar - thekson në vazhdim të fjalës së Tij Hirësi Joani, - sidomos në atë me islamin, me të cilin jemi në kontakt prej shekujsh. Por unë mendoj se kontributi i tij bëhet akoma më i rëndësishëm në pajisjen e këtij dialogu me mbështetjen teologjike. Zëra të tillë nuk janë të shumtë, prandaj esetë e tij mbi dialogun ndërfaqetar janë të një rëndësie të veçantë për të gjithë mendimin e krishterë në përgjithësi dhe atë orthodhoks në veçanti...”

“Duke folur për raportin përmes kulturës dhe Ungjillit, - vuri në dukje Hirësi Joani, - që shpesh shihen si dy gjëra të ndara, Kryepiskopi Anastas në vizionin e tij global që është dhe vizioni i vërtetë i Ungjillit e shikon këtë raport jo si ndarje por si komunikim. “Formulimi se kultura - thotë ai - është krijimi i njeriut dhe Ungjilli ndërhyrja e Perëndisë megjithë qartësinë e mirëpritur dhe megjithëse ndriçon një të vërtetë të rëndësishme, i thjeshtëzon mjaft gjërat dhe është i pamjaftueshëm...”

Hirësi Joani u ndal në fjalën e tij edhe tek vlerat që paraqet ky libër për bashkëpunimin ndërfaqetar.

Në mbyllje të mendimeve mbi librin “Globalizmi dhe Orthodhoksia” dhe autorin e

tij Kryepiskopin e Tiranës, Durrësit dhe gjithë Shqipërisë Prof. Dr. Anastasin, Hirësi Joani tha: “Në këtë paraqitje të shkurtër vetëm sa i kemi prekur disa nga idetë kryesore që përshkruajnë këtë libër. Prandaj duke qenë i ndërgjegjshëm se është pothuaj e pamundur të shpalosen në pak faqe të gjitha idetë e këtij libri të madh, do të doja t’i nxisja të gjithë për ta lexuar, studiuar dhe shijuar atë nëpërmjet fjalëve të vetë autorit”.

* * *

Prof. Dr. Aleksandër Meksi që në fillim të fjalës së tij ndër të tjera tha: “...Gurët që ka mbajtur në shpinë Kryepiskopi Anastas në përpjekjet titanike për ringritjen e Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë kësaj radhe, në këtë sprovë, janë gurë të mundimit dhe mendimit”.

“Të gjitha ligjëratat, së bashku janë një dëshmi e erudicionit të madh të autorit, njohja thellë e besimeve të ndryshme, të vështruara ato në historinë e tyre, njohja e historisë së botës, njohja e mirë e zhvillimit të sotëm dhe e problematikës së tij, shpirtëror, teknologjik e politik, njohja e tendencave zhvillimore, politikave të shteteve të ndryshme, të bashkësive dhe të organizatave ndërkombëtare. Ka shumë shpirt e dashuri në këto faqe libri, që të krijojnë kështu bindjen se vetëm me shpirt, dashuri dhe njohje reciproke të ndryshimit tënd mund të bashkëjetosh me të dhe mund të orientohesh më mirë në këtë botë gjithmonë e më të ndërlikuar”.

“Shpresëdhënëse është fjala se besimtari nuk befasonet nga globalizmi si dukuri, sepse globalizmi dhe ekumenizmi përbëjnë një element bazë të besimit dhe të aspiratave të tij dhe se vizioni orthodhoks presupozon dhe fton për një përpjekje për shoqërinë e dashurisë.”

(vijon në faqen 5)

Prof. Dr. Niko Pano, i cili drejtoi këtë takim, në fillim ia dha fjalën Mitropolitit të Korçës, Hirësi Joanit, i cili ndër të tjera tha:

“Sjellja e këtij libri në shqip është një kontribut i duhur dhe i domosdoshëm në shoqërinë shqiptare, e cila si pjesë e shoqërisë mbarënjëzore ka përgjegjësinë e saj sado të vogël për të kuptuar dhe për t’u përballur me problemet që po përballet bota, ku një nga problemet kryesore është edhe globalizmi... Ky fenomen tashmë është një realitet dhe paraqet sfida të vështira, të cilat kërkojnë zgjidhje...”

“...Ky libër, ndonëse përbëhet nga ese të ndryshme të shkruara në kohë të ndryshme dhe për auditorë të ndryshëm, përsëri ka një unitet dhe kohëzim të brendshëm, gjë që tregon se këta artikuj nuk janë të rastësishëm, por paraqesin mendimin e pjekur dhe të kthjellët të një teologu, përkujdesjen plot dashuri të një bariu shpirtëror si dhe përkushtimin e një të krishterit të përgjegjshëm për të tashmen dhe të ardhmen e njerëzimit dhe të gjithë krijimit. Në libër trajtohen tema të rëndësishme dhe shtjellohen ide të reja dhe të guximshme, si edhe rifreskohet dhe rigjallërohet në gjuhën dhe konceptet e sotme kontributi i pashembullt i krishterimit në të gjitha aspektet e veprimtarisë dhe jetës njerëzore. Në këtë epokë shterpë për sa i përket ideve ky libër merr një rëndësi të veçantë, jo vetëm në mendimin orthodhoks, por edhe më gjerë, sepse mendimet e paraqitura në këtë libër i kapërcejnë kufijtë e Kishës Orthodhokse si dhe ato fetare në kuptimin e ngushtë të këtyre termave. Ato përfshijnë gjithë njerëzimin, me

“...Misioni i këtij libri është të tregojë vlerat e pamohueshme të Orthodhoksisë dhe krishterimit në përgjithësi...”

Fjala e
Prof. Dr. Paskal Milos

Fortlumturia Juaj! Të nderuar miq!

Sot Prof. Anastasi na ka mbledhur në një rast disi të veçantë, ndryshe nga herë të tjera. Jo për të ndërë elokucen depërtuese dhe predikimin e tij mbresëlënës, por për ta njohur atë shumë më tepër se çfarë kemi ditur si një filozof shumëdimensional dhe mbi të gjitha si një teoricien e zhvillues origjinal i Orthodhoksisë në botën e ndërlikuar e komplekse bashkëkohore. Përkthimi në gjuhën shqipe i studimeve të tij për rolin dhe misionin e Orthodhoksisë me titullin shumë domethënës “Globalizmi dhe Orthodhoksia” është një kontribut i vyer i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë për pasurimin e literaturës që ngërthen problemet e globalizmit, i parë nga një këndvështrim origjinal. Libri nuk është thjesht një përmbledhje studimesh të një teologu epokal të Orthodhoksisë, por edhe një dëshmi e një filozofi, akademiku dhe personaliteti me integritet të shquar ndërkombëtar, që dëshmon erudicionin dhe kulturën e tij enciklopedike në një mënyrë tepër të thjeshtë dhe të kuptueshme. Libri ka një numër të madh idesh dhe tezash tërheqëse dhe origjinale, por, në pamundësi për të qëndruar në të gjitha ato, po shfaqim disa mendime modeste për vlerat e çmuara që paraqesin disa prej tyre. Unë mendoj që mesazhi kryesor që sjell Fortlumturia e Tij në këtë libër nuk është shqetësimi për fatin e Orthodhoksisë në

botën e sotme globale, që siç thotë vetë në parathënie e ka kthyer planetin tonë në një qytet të madh me shumë lagje të varfra. Përkundrazi misioni i këtij libri është të tregojë vlerat e pamohueshme të Orthodhoksisë dhe të Krishterimit në përgjithësi në zhvillimin dhe përkryerjen e shoqërisë njerëzore drejt një bashkësie mbarëbotëore të dashurisë sikurse me të drejtë është edhe leitmotivi i këtij libri shumë mbresëlënës. Fortlumturia e Tij ka një vështrim vizionar për botën dhe për të ardhmen e saj. Ai vlerëson lart arritjet e shoqërisë moderne teknologjike, por ndjen thellë edhe shqetësimet që ajo ka sjellë dhe që mund të sjellë në të ardhmen. Në këto shqetësime nuk ndihet vetëm shpirti i trazuar i një apostulli të Orthodhoksisë, por edhe i një qytetari, filozofi dhe akademiku që jeton kohën e tij, që është i ndërgjegjshëm për çekuilibret që sjell zhvillimi intensiv teknologjik dhe për detyrat urgjente që ka shoqëria bashkëkohore për t’u ruajtur nga fenomenet negative dhe shkatërruese që shoqëron zhvillimet e pakontrolluara. Me ndjenjën e këtij shqetësimi Fortlumturia e Tij konstaton se me zhvillimin teknologjik rrezikohemi të hyjmë në një peripecë të tmerrshme vetëshkatërrimi, sepse nuk e përdorim, por e shpërdorojmë natyrën. Njeriu modern, duke humbur vlerën e çdo shenjtërie ka kaluar tashmë në ekstremin tjetër; të shikojë natyrën me një vështrim të përlyer, pa respekt, shpesh me një cinizëm agresiv dhe jo me dashuri. Sillet ndaj saj si grabitës dhe izolohet në strofkat artificiale të tij, por edhe hakmerret. Ky është një shqetësim i natyrshëm, që përputhet me ndjenjat e shumicës së bashkësisë njerëzore. Protokollin e Kiotos është një përpjekje e institucionalizuar e komunitetit ndërkombëtar për t’u mbrojtur nga fenomenet negative që sjell për të ardhmen e njerëzimit abuzimi me natyrën dhe me burimet e saj. Por në dallim nga qeveritë që ruajtjen e ekuilibrit të natyrës e kërkojnë në zbatimin e disiplinave teknike dhe ekologjike, Orthodhoksia e shikon ruajtjen e tij në raportet njeri-naturë. “Rigjetja e dimensionit të shenjtërisë së natyrës e harmonisë fillestare të saj me natyrën njerëzore është një kontribut vendimtar në arritjen e një shoqërie të vërtetë mbarëbotërore”, - konkludon në një nga faqet e librit Fortlumturia e Tij. Por ne që kemi lexuar veprën dhe për një lexues më të gjerë, që ka rënë në kontakt me medimet dhe analizat që u ka bërë Fortlumturia e Tij të drejtave të njeriut nuk mund të mos konstatojmë se ka një trajtim origjinal që del jashtë dimensioneve të së drejtës ndërkombëtare për të

drejtat e njeriut. Ndërkohë që ka një vlerësim të njëjtë për konceptet bazë të të drejtave të njeriut me të drejtën ndërkombëtare, ka ndryshime thelbësore nga pikënisja dhe nga përmbajtja e këtyre të drejtave. Nëse dokumentet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut kërkojnë të imponojmë përmes formës së shtrëngimit ligjor dhe politik, Orthodhoksia i kultivon dhe i ushqen ato përmes ndërgjegjes, bindjes dhe besimit. Politika shpeshherë abuzon me terminologjinë e të drejtave të njeriut. Për të më tepër ka rëndësi shfaqja e jashtme sesa garantimi real i tyre. Madje ka ndodhur dhe ndodh që ka edhe standarde të dyfishta për zbatimin e këtyre të drejtave. Këmbëngulja shpeshherë për motive politike vetëm në zbatimin e të drejtave të njeriut duke anashkaluar detyrimin që ka vet njeriu ndaj ligjit dhe shoqërisë ka krijuar një disekuilibër që çon në abuzim dhe shtrembërim të karakterit dhe të synimeve themelore të të drejtave universale të njeriut.

Fortlumturia e Tij ka nënvizuar dhe trajtuar me një profesionalizëm të admirueshëm kundërthënien midis të drejtave dhe detyrave të njeriut në shoqërinë bashkëkohore dhe si personalitet i madh i Orthodhoksisë, Ai di të vlerësojë përjashtet filozofike edhe të përfaqësuesve të tjerë të mëdhenj të qytetërimeve të tjera duke na sjellë aq thjesht dhe natyrshëm në funksion të konkluzionit të vet një nga mësimet e shumta të filozofit dhe shtetarit të urtë indian Mahap Magandi, që në përgjigje të një letre drejtuar drejtorit të përgjithshëm të UNESCO-s shkruante: “Mësova nga nëna ime e pashkolluar edhe pse e urtë, se të gjitha të drejtat që jemi të denjë për t’i gëzuar dhe për t’i ruajtur vijnë nga detyrimet që janë zbatuar. Kështu edhe vetë e drejta e jetës na përket vetëm kur bëjmë detyrën tonë si qytetarë të botës”.

Libri “Globalizmi dhe Orthodhoksia” nuk është thjesht dhe vetëm një raport dualist apo pasqyrë e një shqetësimi për fatet e Orthodhoksisë në botën e sotme. Fortlumturia e Tij shfaqet në këtë libër me dimensionet e një shkencëtari vizionar që e shqetëson realisht e ardhmja e njerëzimit në këtë epokë. Ai pohon anët pozitive të fenomenit, por është shumë i kujdesshëm për të qenë entuziast dhe paralajmëron bindshëm nevojën e kontrollit të rreptë ndaj rrjedhëve negative që ka sjellë dhe mund të sjellë në të ardhmen globalizmi. Në përballimin e aspekteve negative të këtij fenomeni Ai i jep një rol shumë të rëndësishëm kulturës shpirtërore, rolit të besimeve fetare, të cilat Ai i konsideron si kështjella e identitetit për shumë popuj për ruajtjen e fizionomisë së tyre dhe në

këtë kuadër një vend të rëndësishëm i jep Orthodhoksisë jo thjesht në kuptimin e besimit fetar, por edhe të komunitetit të gjerë të njerëzve, klerikë e pjesëtarë laikë të kishës. Thirrja e tij profetike drejt një shoqërie mbarëbotërore të dashurisë është një mesazh gjithëpërfshirës që përbën thelbin filozofik të të gjitha besimeve fetare, universalitetin e tyre historik në rrethana të reja të fillimit të këtij mijëvjeçari. Libri është pasqyrë e një mendjeje të ndritur, por edhe një përkushtim i shërbëtorit të Zotit për njeriun e thjeshtë. Ai mbyllet me mesazhe të mëdha që e kapërcejnë kohën tonë dhe që janë unikale për nga forca e ideve dhe për nga dashuria për njeriun...

Dëshiroj t'i mbyll këto vlerësimet modeste të miat duke përsëritur disa fjalë profetike që tingëllojnë si një testament i shkruar me kaq pathos, dashuri e dëlirësi nga Fortlumtura e Tij dhe që pavarësisht se u citua nga parafolësi, unë mendoj se e ka vlerën të përsëritet dy herë dhe shumë herë të tjera. Dhe këto janë vërtet fjalë profetike të një mendjeje që vazhdon të jetë vitale, që ka prodhuar dhe prodhon me këtë mendje vitale në Shqipëri një dashuri të pakufishme për njeriun dhe jep mesazhe të pashlyshme për të gjithë shqiptarët, për ndërtimin e një Shqipërie demokratike, tolerante, drejt një Shqipërie që të shikojë drejt së ardhmes dhe që të bëjë hapa të shpejta për t'u bashkuar me të gjithë botën demokratike anembanë, e çmuar për të gjitha vlerat e saj. Dhe këto fjalë unë dëshiroj t'i përsëris edhe një herë tjetër: "Kur e mendoj orthodhoksinë në shekujt që vijnë, e ëndërroj të hapur ndaj zhvillimit, ndaj kushteve të reja të krijuara nga shkenca, arti, teknologjia dhe orthodhoksët e gatshëm për të kuptuar dhe përdorur kodet e komunikimit që do të krijohen. Vendi i orthodhoksisë nuk është në një hapësirë jashtë historisë, por në qendrën e brumosjeve sociale, në pararojë të progresit".

Ju faleminderit!

“GLOBALIZMI DHE ORTHODHOKSIA”

(vijon nga faqja 3)

“Do të ndalesha në ligjëratën me temë “Dialogu me islamin”, me të cilën parashtrihen rrugët dhe fazat në të cilat është zhvilluar përgjatë historisë ky dialog, mes orthodhoksëve dhe myslimanëve, vështirësitë dhe kundërvëniet në momente të caktuara, dëshirat për mirëkuptim dhe në mënyrë të veçantë trajtohen problemet e periudhës së sotme gjithnjë me tolerancë, mirëkuptim, respekt për fetë e tjera, problematikë që është aktuale dhe për vendin tonë.”

Duke u ndalur përsëri tek kontributi që jep Prof. Dr. Anastasi me anën e këtij libri në fushën e historisë z. Ceka thotë: “Dua të citoj këtu një përcaktim emocionues të Tij për kohën në të cilën zhvillohet lëvizja drejt Shoqërisë Mbarëbotërore të Dashurisë, për atë që ne e quajmë thjesht histori: “Historia është një lëvizje dramatike drejt shoqërisë përfundimtare të njerëzve me Perëndinë” dhe “Realiteti i Krishtit e tejkalon historinë”.”

Prof. Neritan Ceka vazhdon mendimin e tij duke thënë se Kryepiskopi Anastasi e shikon globalizmin si një realizim të personave të lirë në dashuri, sipas modelit të Trinitës së Shenjtë.

Problemi i vetë esencës së njeriut dhe i lirive të tij universale për-

bën një nga temat më të preferuara të trajtimit filozofik të autorit, i cili duke u nisur nga një analizë e dokumenteve themelore ndërkombëtare mbi të drejtat e njeriut dhe pasi bashkohet me kërkesën e respektimit të tyre, na ka dhënë një nga studimet më të thella e më poliedrike mbi këtë temë.

Prof. Dr. Marenglen Spiro në fjalën e tij vë në dukje: “Më tërhoqi vëmendjen dhe m’u duk mjaft i qëlluar principi teorik i faktit që jo çdo bashkëjetesë mund të jetë shoqëri. Hirësia e Tij i bashkon këtij procesi teorikisht dimensionin shumë të rëndësishëm shpirtëror, moral dhe të elementit të lirisë së dashurisë. Nisur nga koncepti që lirinë e dashurisë nuk e pengon kush, i bashkon këtij procesi trinitetin që unë do ta quaja të barazvlefshëm me atë të shenjtë të arsyës, lirisë dhe dashurisë për ta çuar përpara këtë proces, për ta kthyer një shoqëri, një bashkëjetesë në një shoqëri të vërtetë.”

Së dyti, si një njeri që jam interesuar për një kohë të gjatë në shoqërinë civile shqiptare lidhur me të drejtat e njeriut, vlerësoj shumë dhe më duket me shumë vend dhe mbështes bashkimin ndaj këtij principi të demokracisë, të përgjegjësisë qytetare. Shpesh flasim për liritë dhe të drejtat e njeriut me shumë të drejtë, sepse vendi ynë

ndoshta ka vuajtur mjaft dhe ky dimension është i kohës, por ka ardhur koha më duket mua t’i bashkojmë kësaj gjëje dhe përgjegjësitë qytetare dhe kjo përvijohet me zë të lartë në librin e profesorit”.

Nga fjala e Prof. Dr. Gramoz Pashkos veçojmë: “... Libri nuk është për besimtarët ose më mirë të themi jo vetëm për ta. Libri është një vepër filozofike me vlera të dorës së parë, çka nuk mund të mos e nxjerrim në dukje. Jam i bindur se ai do të mirëpritet nga të gjithë ata që do ta lexojnë me vëmendje, pa paragjykime dhe atëherë ai do të jetë i dobishëm dhe udhërrëfyes për të gjithë. Libri duhet lexuar nga të gjithë për të kuptuar më mirë botën që na rrethon, vendin tonë në të, qenien tonë dhe të ardhmen me besimin në zemër”.

Në fund të këtij aktiviteti të rëndësishëm Kryepiskopi Anastasi veç të tjerave tha: “Unë do të doja që t’iu shprehja falënderimin tim të thellë të gjithë atyre që morën pjesë në këtë podium, vëllait tim Imzot Joan, Prof. Dr. A. Meksi, Prof. Dr. Paskal Milo, Prof. Dr. N. Ceka, Prof. Dr. Marenglen Spiro, Prof. Dr. G. Pashko dhe gjithashtu të gjithë juve që ishit të pranishëm në këtë sallë”.

Julia Pjetri

Festohet me madhështi

Tiranë

Pritje në Kryepiskopatën e Hirshme

Në datën 1 maj 2005, në ambientet e Kryepiskopatës së Hirshme në Tiranë, Fortlumturia e Tij, Kryepiskopi i Tiranës, Durrësit dhe i gjithë Shqipërisë Imzot Anastasi dha një pritje. Midis atyre që erdhën për të uruar ishin: Shenjtëria e Tij, Mons. Rrok Mirdita, Kryetari i Komunitetit Mysliman, Haxhi Selim Muça, Kryetari i Bektashinjve Haxhi Dede Reshat Bardhi, Sheh Muhamet Pazari, zëvendëskryeministri z. Namik Dokle, ministra, merrnin pjesë përfaqësues të partive politike si: Prof. Dr. Sali Berisha, z. Genc Pollo, përfaqësues të Trupit Diplomatik, njerëz të artit dhe kulturës etj.

Të gjithë të ftuarit uruan Fortlumturinë e Tij Anastasin dhe gjithë besimtarët orthodhoksë në këtë ditë të paqes dhe tolerancës.

Midis të tjerave Prof. Dr. Sali Berisha, Kryetar i Partisë Demokratike, tha:

"...Është kënaqësi për mua t'ju uroj me shumë përzemërsi Hirësi, të uroj të gjithë besimtarët orthodhoksë shqiptarë, klerin orthodhoks, në këtë ditë, e cila frymëzon çdo besimtar për një besim dhe shpresë të madhe tek e ardhmja. Frymëzon paqe, tolerancë, mirëkuptim dhe vëllazëri midis njerëzve." Dhe duke iu drejtuar edhe të pranishmëve Prof. Dr. Sali Berisha më tej tha: "Gjithashtu shpreh nderimin tim të madh për kontributin e Kryepiskopit Anastas që me një përkushtim dhe një mision të madh punoi për rindërtimin e infrastrukturës

shpirtërore kombëtare në Shqipëri. Në këtë kontekst kjo përpjekje e madhe gjatë këtyre viteve mund të vlerësohet si një përpjekje e vërtetë ringjalljeje, sepse kjo filloi nga një rrethanë e papërsëritshme ndoshta në historinë e njerëzimit dhe sot shqiptarët janë krenarë me besimet e tyre. I falen Zotit për besimet e tyre, ndaj dhe është një ditë nderimi për të gjithë klerikët shqiptarë që dhanë kontributin e tyre".

Sarandë

Nga ceremonia e festimit të Pashkëve në kishën e Shën Harallambit

Në ceremoninë e Ngjalljes së Krishtit në kishën e Shën Harallambit, në Sarandë mes besimtarëve të shumtë të këtij qyteti ka ndjekur Meshën Hyjnore të Pashkëve edhe Kryeministri Fatos Nano. Kryeministri i shoqëruar nga bashkëshortja, është takuar me autoritetet e kishës së Shën Harallambit, ku u ka uruar festën e Pashkëve. Pas takimit Kryeministri i është përgjigjur interesimit të gazetarëve: *"Kam kënaqësinë të festoj Pashkët në kishën e Shën Harallambit, në ditën e Ngjalljes së Krishtit, që është një simbol rilindjeje dhe përtëritjeje për të gjithë, për të jetuar në paqe dhe në solidaritet me njëri-tjetrin, për të ndërtuar një jetë në komunitet, që krijon hapësira për të gjithë, mbi bazën e këtij institucioni të rëndësishëm, siç është bashkëjetesa midis komuniteteve fetare në Shqipëri, që shfaqet edhe në këtë ditë të shënuar, në të cilën të gjithë festojnë së bashku. "Gëzuar të gjithëve!", - deklaroi Nano pas takimit me autoritetet e Kishës.*

Pashka në mbarë vendin

Berat

Ditët e shënuara në Berat

Besimtarët e dioqezës së Beratit ditën e Ngjalljes e festuan në dy kisha: në atë të Shën Spiridhonit dhe Evangjelista në Kala. Vet Mitropoliti, Imzot Ignati iu drejtua besimtarëve: “Ejani merrni dritë nga drita që nuk perëndon”. Duke ndezur llambadhën e Pashkës dhe më pas kori i besimtarëve nisi të këndojë himnin e Ngjalljes.

Besimtarët beratas, në kremtimin e Pashkës kishin mes tyre Presidentin e Republikës, Zotin Alfred Moisiu.

Në hyrje të kishës Presidenti u prit nga një engjëll i shpresës, veshur me kostum popullor dhe nga disa besimtarë. Vajza e krishterë, Irena Përmeti, bashkë me buqetën e luleve i tha:

“Vizita juaj në qytetin e bardhë, në djepin e autoqefalisë, është një shembull njerëzor e fisnik i përvetësimit para Perëndisë, sepse mesazhi juaj në këtë ditë të shenjtë të madhërishtme është dashuri, paqe, tolerancë e mirësi, ai është gëzim midis gëzimit tek besimtarët”.

Pas përshëndetjes Mitropoliti i dioqezës, Imzot Ignati i dhuroi ikonën e Shën Marisë.

Presidenti në fjalën e vet përcolli këtë mesazh: “Vij në qytetin e lashtë kristian për t’i uruar të gjithë orthodhoksëve Gëzuar Pashkët!

sepse ky qytet është vendi i modelit të tolerancës fetare”.

Dita e tretë e Pashkës – dita e shuarjes së qirinjve, tashmë është bërë traditë të bëhet në

“Shën Ili”. Ajo, për përmasat dhe madhësinë që merr, është quajtur dhe sofrë e besimtarëve beratas.

Sotiraq Mishaxhi.

Korçë

“Ditë e Ngjalljes sot na ndriti, ngazëllohuni pra”

Ditën e shtunë në mbrëmje mijëra besimtarë nga Korça, Tirana, Vlora, Fieri, FYROM, Greqia, Amerika etj., mbushën të gjitha kishat e qytetit për të gëzuar panairin e madh, gëzimin e madh të Ngjalljes së Shpëtimtarit tonë Jisu Krisht. Në të gjitha kishat e qytetit të Korçës u celebrua shërbesa e Ngjalljes, ndërsa në Kishën Katedrale “Ngjallja e Krishtit” shërbesa u drejtua nga Hirësia e Tij, Imzot Joani. Ai i ftoi të gjithë besimtarët që të afroreshin dhe të “merrnin dritë prej dritës që s’perëndon”. Gjatë Liturgjisë Hyjnore Hirësia e Tij u bëri thirrje të gjithëve, fëmijë dhe pleq, të rinj dhe të reja, burra dhe gra që të përpiqeshin të mbanin me gëzim të pashuar dritën e Pashkës, dhe të jetonin me gëzimin që buron nga Ngjallja e Zotit.

Ditën e diel mbas shërbesës së Dashurisë, e cila u celebrua në kishën “Burimi Jetëdhënës”, u theksua sërish rëndësia thelbësore që ka “Ngjallja e Zotit” në jetën e çdo të krishteri dhe transformimin real që ajo duhet të sjellë në jetën e çdo personi. Më pas u vazhdua me pritjet e urimeve në selinë e Mitropolisë së

(vijon në faqen 8)

Festohet me madhësi Pashka në mbarë vendin

Gjirokastrë

Atmosferë festive në kremtimin e Pashkës së Madhe

Në dy kishat kryesore të qytetit të gurtë, me qindra besimtarë gjirokastritë, midis të cilëve edhe shumë emigrantë të ardhur nga Greqia, festuan në orën 24⁰⁰ të mbrëmjes ardhjen e Pashkës si një moment të triumfit të jetës mbi vdekjen. Në kishën e Kryeengjëjve Mihail dhe Gabriel shumë besimtarë kishin mbushur sheshin përreth dhe dëgjuan mesazhin e Kryepiskopit Anastas, të cilin e lexuan dy priftërinjtë, at Theodhori dhe at Dhionisi. Më pas besimtarët ndoqën Liturgjinë Hyjnore dhe me qirinj në duar çuan Dritën e Ngjalljes në shtëpitë e tyre.

Isidor Koti

Tepelenë

Festë mbi themelet e kishës së re

Me rastin e Pashkës së Madhe, festës së Ngjalljes së Krishtit besimtarët orthodhoksë të qytetit të Tepelenës morën pjesë me gëzim në meshën e organizuar këtu nga at Nathanaili.

“Perëndia këtë herë, ne besimtarëve orthodhoksë tepelenas na solli një dhuratë të jashtëzakonshme: pranë sheshit kryesor të qytetit janë hedhur themelet, mbi të cilat po ngrihet kisha jonë orthodhokse. Është kisha, për të cilën kemi ëndërruar kaq vjet, për të cilën jemi lutur aq shumë, për të cilën kemi punuar pa u lodhur përkrah Kryepiskopit Anastas”.

Pikërisht mbi themelet prej betoni të kësaj kishe u krye Liturgjia e Pashkës, që ushtoi nga kryekënga madhështore “Krishti u Ngjall së vdekurish...!”

Llukan S. Stavro

“Ditë e Ngjalljes sot na ndriti, ngazëllohuni pra”

(vijon nga faqja 7)

Shenjtë, ku besimtarë të çdo moshe vinin dhe uronin për këtë gëzim të madh me urimin tradicional “Krishti u Ngjall!”. Gjithashtu uruan edhe përfaqësues të komuniteteve të tjera fetare, përfaqësues të pushtetit lokal, deputetë si edhe Kryetari i Kuvendit Popullor, z.Servet Pëllumbi.

Në mbyllje të aktivitetëve të javës së Pashkës, në qytetin tonë pati dhe një bekim tjetër shumë të veçantë. Ishte promovimi i librit të Fortlumenturisë së Tij, Kryepiskopit të Tiranës, Durrësit dhe gjithë Shqipërisë Prof. Dr. Anastasit, “Globalizmi dhe Orthodhoksia”. Në këtë aktivitet morën pjesë shumë personalitete të qytetit të Korçës.

Vangjel Qazimllari

PROTESTË

Berat, më 02.05.2005

Lënda: Protestë për vonesën e rikthimit të kishës së Shën Gjergjit Kala, Berat Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë

Kryetarit të Këshillit të Ministrave, zotit Fatos Nano
Tiranë

Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, zotit Blendi Klosi
Tiranë

Drejtorisë së Institutit të Monumenteve të Kulturës
Tiranë

Prefektit të Qarkut Berat, zotit Thanas Broka
Berat

Kryetarit të Bashkisë Berat, zotit Fadil Nasufi
Berat

Për dijeni: Kryetarit të Komisionit të Kthimit e Kompensimit të Pronave të Republikës së Shqipërisë, zotit Sokrat Sina
Tiranë

Ne, besimtarët orthodhoksë të Beratit, protestojmë fuqishëm për vonesën e tejzgjatur të rikthimit të pronës sonë shekullore, të kishës së Shen Gjergjit në kalanë e Beratit.

Në këtë tempull të lashtë janë falur në shekuj paraardhësit tanë.

Fatkeqësisht, në kohën e regjimit ateist, kjo faltore u shndërrua në një lokal, të ashtuquajtur Pikaturistike e kalasë.

Qysh me rihapjen e kishave në dhjetor të vitit 1990 kërkuam me këmbëngulje që t'i kthehet Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë, së cilës i përket tradicionalisht dhe ligjërisht.

Në vitin e mbrapshtë të 1997- s, ky objekt u plaçkit dhe u shkatërrua barbarisht.

Kërkesave tona të shumta e të vazhdueshme në organet vendore dhe qendrore autoritetet përkatëse u janë përgjigjur me premtime, me sorollatje, por pa zgjidhje konkrete.

Në verën e vitit 2002 bëmë pastrim-rregullimin e kishës dhe filluam faljet në ditët e shënuara të kalendarit orthodhoks. Këtu kanë marrë dhe marrin pjesë me qindra besimtarë beratas dhe nga krahina të tjera të Shqipërisë.

Me indinjatë konstatojmë se kohët e fundit Ministria e Kulturës, Instituti i Monumenteve dhe Drejtoria Rajonale e Monumenteve të Kulturës, Berat kanë filluar prej disa muajsh të bëjnë punime pa dijeninë e miratimit të Mitropolisë së Beratit dhe pa marrë leje ndërtimi nga KRT-ja e Bashkisë Berat, gjoja për mirëmbajtjen e objektit në fjalë.

Këto veprime, sipas nesh, kanë një synim keqdashës ndaj kishës dhe përfitime pasurimi vetjak.

Për këto arsye protestojmë dhe kërkojmë:

1. Të ndërpriten punimet nga institucionet e sipërpërmendura.
2. Të na kthehet sa më shpejt kjo kishë në pronësinë tonë.
3. Në qoftë se këto kërkesa nuk do të plotësohen, kjo gjë do të tronditë harmoninë fetare dhe do të na detyrojë të kalojmë në veprime të tjera duke kërkuar të drejtat tona edhe në forumet e institucionet ndërkombëtare.

Me respekt

Nga përfaqësuesit e besimtarëve orthodhoksë beratas

Atë Petraq Simsia
Illa Zaka
Llambi Goxhomani
Miltiadh Veveçka
Ilda Sylari
Xhovan Kajana
Kristaq Kolani
Palush Pushi

Sotiraq Mishaxhi
Miltiadh Baballëku
Arqile Shyti
Agron Gjyzari
Adelina Baballëku
Nasho Xheka
Jorgji Bendi
Stavri Zhara

Dielli nuk harron kurrë që të lindë...

Në luginën pjellore të Devollit, rrëzë Malit të Thatë shtrihet fshati Progër.

Fshat me tradita dhe historinë e tij të veçantë me banorë punëtorë e mikpritës dhe popullsi të dy besimeve fetare.

Të krishterë e myslimanë, ku asnjëherë nuk kanë pasur përçarje fetare, përkundrazi kanë qenë një bashkësi në harmoni, dashuri dhe respekt reciprok.

Ata së bashku mburren për kulturën e lashtë. Më 18 dhjetor 1998 festuan me madhësi 90-vjetorin e shkollës së parë shqipe në fshat.

Dihet se pas vitit 1900 prindërit tanë morën rrugën e mërgimit. Ata kudo që jetuan e punuan kishin në shpirt e zemër dashurinë për vendlindjen dhe besimin tek Zoti.

Ata, ndonëse larg, ndihmuan për ndërtimin e kishës në fshatin e tyre të lindjes.

Zanatçinjtë duarartë fshatarë si Josif e Thimi Grazhdani etj., si dhe puna e palodhur e gjithë fshatarëve ngritën një ansambël arkitektonik me karakter muzeal dhe gdhendje në gur, në dru, punime hekuri dhe afreske murale.

Shumë ornamente të vendosura aty ishin sjellë nga Misiri e gjetkë, me vlera të mëdha si ikonostasi me epitafet.

Por në vitet e egra të monizmit u trondit besimi fetar. U shkatërrua kisha e xhamia, u shkatërrua shtëpia e Zotit.

Dielli nuk harron kurrë që të lindë.

Por, ndodhi që në Shqipëri, një vend i bekuar nga Zoti, harroi të kalojë për shumë vite...

Pastaj befaz u kthye dhe vendi i shqiponjave u rilind... ishte një mjegull dhe bota nuk e shihte fytyrën e vendit tim... Tani mund ta shohë këtë vend. Nuk është ashtu si kanë folur për Atdheun tim. Tani i ka të gjitha.

Ndonëse me shumë dhimbje edhe tek ne erdhën ditët e ringjalljes së besimit, sepse fjalët e Zotit kapërcejnë kohën dhe historinë... Ato janë ushqimi shpirtëror, pa të cilin nuk mund të ketë qytetërim, bashkim e vëllazërim.

Vite më parë u ndërtua xhamia në mes të fshatit, ku dhanë kontribut simbolik e shpirtëror fshatarët pa dallim feje.

Po kështu dhe komuniteti fetar orthodhoks me dëshirën e madhe dhe interesimin u aktivizua për rindërtimin e kishës së re në fshat. Në vitet e demokracisë lindi shpresa e jetës, shpresa e besimit në zemrat e të gjithëve.

Ne si grup nismëtar falënderojmë bashkëfshatarët tanë me banim në Tiranë prej 116 vetësh, pa dallim feje për kontributin e dhënë për ndërtimin e veprës së madhe dhe të bukur, tempullin e Zotit dhe në Progrin tonë.

Aty gjithmonë do të luten e falen, do të edukohen dhe lehtësohen shpirtërisht besimtarët.

Kur në fshat afishuam listën e emrave të bashkëfshatarëve me banim në Tiranë për ndihmat e tyre simbolike, nuk munguan lotët e gëzimit dhe mallëngjimit.

Të gjithë do të jemi krenarë, sepse po bëjmë një detyrë të shenjtë shpirtërore që na takon, duke rindërtuar veprën madhështore që e ndërtuan me mundime e sakrifica prindërit tanë vite më parë, pikërisht aty ku Zoti jetoi i heshtur dekada të tëra.

Të dashur bashkëfshatarë!

Ju po punoni pa u lodhur dhe të përku-shtuar, por dhe ne, ndonëse jetojmë larg, me shpirt e zemër jemi midis jush. - Ne jemi aty! Në çdo familje, në çdo gur, në çdo cep! Pikërisht aty tek vendi i bekuar, rrëzë malit, ku zjen puna juaj!

Pikërisht aty ku nesër do të ngrihet dhe do të qëndrojë madhështore vepra juaj e ëndërruar. Ju mendojmë të bashkuar në këto ditë gazmore, ku diskutoni dhe punoni, duke hedhur themelet e shëndosha për të qëndruar të forta në shekuj nga brezi në brez. Pra së shpejti dhe në Progrin tonë do të qëndrojnë si në legjendë dy tempuj të Zotit, dy vepra madhështore të bukura për të fisnikëruar çdo njeri, për të vazhduar kulturën, mirësjelljen, për të sfiduar të kaluarën e hidhur.

*Grupi nismëtar: Aurika Tërpinj,
Andon Kola, Agron Pecani,
Kristo Trajani, Thoma Ceko.*

Të rinjtë beratas në gjurmët e traditës

Në hyrje të Beratit, aty ku kalaja i bie ndër këmbë lumit Osum, mes gurëve të shkëmbinjve, ngrihet një faltore si grazhdi i lindjes së Krishtit, një faltore - Shën Mëhilli - e cila prej vitesh ka mbajtur simbolin e neomartirit Nikodhim.

Pikërisht, këtu në saje të një pune të ndërgjegjësuar të bërë me përkushtim nga predikuesit e Fjalës së Perëndisë është bërë e mundur që Bijtë e Dritës në këtë qytet, jo vetëm të afrohen pranë

strehës së Zotit, por të japin dhe kontributin e tyre shpirtëror, moral e material. Ndër këta të rinj janë dhe Juli e Florian Dhëmbi, të cilët me bekimin e Kryebariut Imzot Ignatit, që i siguroi dhe lëndën e parë, punuan ikonostasin e kësaj kishëze.

Ky kontribut, është dhe mbetet një tregues i vërtetë jetësor se brezi i ri do të jetë i denjë si vazhdues i besimit orthodhoks.

Ky kontribut është një dëshmi e aftësive dhe shijeve artistike, në

të cilat ata janë përpjekur të ruajnë traditën e drugdhendësve, duke iu përgjigjur kulturës së traditave bizantine, që e kanë shenjtëruar më shumë këtë strehë.

Nëpërmjet këtij shkrimi dua të sjell mesazhin për të rinjtë, Bijtë e Dritës, që të jenë sa më pranë strehës së Zotit, ku ata gjejnë bashkësinë, paqen, dashurinë, për të cilën ky brez është i etur dhe duhet ta ketë si ushqim shpirtëror.

Sotirag Mishaxhi

NGJALLJA

Organ i Kishës Orthodhokse
Autoqefale të Shqipërisë

**Themelues: Kryepiskopi
Anastas**

**Del nën kujdesin e Këshillit
Botues**

Kryeredaktor: Thoma Dhima

**Adresa:
Kryepiskopata Orthodhokse,
Rruga e Kavajës, Nr. 151
Tiranë**

Tel: (042) 34-117, 35-095.

Fax: 32-109

**Shtypur në shtypshkronjën
"Ngjallja"**

Nga Shenjtorët e muajit

Timotheu dhe Mavra, martirë

- 3 maj -

Ishin bashkëshortë në Tebë të Egjiptit dhe u martirizuan në vitin 286.

Timotheun, që ishte anagnost (lexues) në kishë dhe predikues i besimit, pa mbushur

20 ditë nga martesja e tyre, e kapën dhe e urdhëruan të dorëzonte librat e shenjtë. Kur ai refuzoi, sovrani i nguli hekura të skuqur në veshë sa i dolën sytë nga vendi. Pastaj e torturuan me “rrotën” dhe sa herë ajo rrokullisej, thikat poshtë saj shponin trupin e tij. U shërua nga Krishti, por arkondi u inatos: i bukosen gojën me copa lecke si fre, i lidhën në qafë një gur të rëndë dhe e sillnin vërdallë për ta poshtëruar, e varën kokëposhtë. Pastaj e burgosën.

Atëherë tirani solli Mavrën. I bëri lajka, i kujtoi rininë e saj të njomë, martesën e parapakkohshme dhe e këshilloi të zbuurohej e të shkonte ta konvertonte burrin e saj për ta shpëtuar.

E reja shkoi, por u kthye ajo nga ai! Kështu i rruan kokën për ta poshtëruar, i prenë gishtërinjtë, e hodhën në ujë të përvëluar. Meqenëse mbetej e paprekur, arkondi, për të verifikuar nëse uji ishte i nxehtë ose jo, i kërkoi ta sparkatte. Vërtet, uji që e spërkati

i dogji lëkurën! I zemëruar urdhëroi ta djegin me llambadha.

Më në fund i kryqëzoi që të dy përballë njëri-tjetrit. Duke inkurajuar njëri-tjetrin dhanë shpirt pas dhjetë ditësh. Djalli i paraqiti me fantazi të kryqëzuarës që digjej nga etja, një gotë me mjaltë dhe qumësht dhe pastaj një lumë të tërë me të njëjtin lëng duke e nxitur të pinte.

Por trimëresha e zbrapsi. Atëherë një engjëll e ngjiti shpirtërisht në Qiell. I tregoi atje një fron të shndritshëm dhe një kurorë të përgatitur enkas për të, dhe të njëjtat gjëra, por më të shndritshme, për burrin e saj, shkaktarin e shpëtimit të saj...

Në një fshat të Zakinthit, ishull në detin Jon, ndodhet një ikonë e saj. Për të flitet për shërime të demonizuarish dhe shmangie katastrofe të kishës si edhe të besimtarëve brenda saj, kur në ditën e festës së shenjtorëve në vitin 1801 brenda në kishë shpërtheu një baulle me barut.

Gjermanoi i Konstandinopojës

- 12 maj -

Ishte bir i Justinianit, i cili në fillim ishte patric shumë i fuqishëm. Lindi në Konstandinopojë në vitin 634 (ose 640). Në moshë të re u fal në Jerusalem.

Më 668 Konstandini IV (668-685) e vrau patricin për shkak të hakmarrjes politike, ndërsa Gjermanoin, i cili protestonte, e shterpëzoi. Për më tepër e bëri klerik në Kishën e Madhe, pra të Shën Sofisë, që të mos kishte mundësi të merrej me politikë.

Shenjtori i pranoi të gjitha këto që kishte pësuar pa dëshirën e tij dhe tashmë i arsimuar shkëlqyeshëm, u ushtrua në teologji dhe në virtyt. Kështu u evidentua si i pari i kishës.

Më 706 u hirotonis mitropolit i Kizikut, në Dardanele. Ka shumë mundësi të kishte marrë pjesë në sinod në kryeqytet (712), ku për shkak të dhunës mbretërore firmos dhe

ai kundër vendimeve të Sinodit VI Ekumenik në Konstandinopojë (681), i cili kishte dënuar herezinë e Monofizitizmit, kështu populli i Kizikut nuk e pranon për një farë kohe. Por një kryengritje e shpall Anastasin II (713-715) perandor. Më 715 një tjetër sinod e shpërngul Gjermanoin në fronin patriarkal megjithë kundërshtimin e tij.

Atëherë ai mbledh një sinod të madh dhe konfirmon Sinodin VI Ekumenik, pra do të lavdërohet nga Sinodi VII Ekumenik në Nikea (787). I shkruan një letër të famshme armenëve dhe mban lidhje të ngushta me ta saqë e kremtojnë së bashku me ne.

I profetizon lindjen e shën Stefanit të ri (28 nëntor) nënës së tij shtatzënë dhe më vonë profetizon luftën kundër Perëndisë e mbretit të mëvonshëm Konstandini V (741-775).

Dhe vërtet shpërtheu ikonoklazma (lufta

kundër ikonave). Çarmatos në debat episkopët e saj, të cilët, pavarësisht nga kjo gjë, nuk pendohen. Gjithashtu ai qëllohet me shuplakë nga mbreti kokëfortë ikonoklast Leon III (717-741).

Omologjete ynë, i dekurajuar, lë omoforin e tij (pjesë kryesore e stolisë kryepiftërore) mbi Tryezën e Shenjtë (730) dhe tërhiqet në shtëpinë e tij atërore. Më parë i dërgon papës së Romës, Grigorit, një ikonë me një letër, e cila mbërrin atje duke ecur mbi det! Fjeti në moshë shekullore (11.5.740) dhe u varros në Manastirin e famshëm, për hir të mozaikëve të tij, “Moni tis koras”, tani muzeu “Kahrie Xhami”, ku bënte çudira shëruese.

Ka qenë predikues tërheqës, shkrimtar i thellë dhe himnshkrues prodhimtar i tropareve dhe kanoneve shumë lirike.

At Justini

Mbi kuptimin e jetës

Kërkimi i kuptimit të jetës nuk përbën vetëm problem të filozofisë por dhe një nevojë elementare të jetës së përditshme. Mungesa e gjetjes së një kuptimi, i cili të mbushë nevojën ekzistenciale të njeriut është e lidhur me ndryshimet e vrullshme që janë shënuar në kohën tonë. Është karakteristik fakti që dobësia më e madhe përballë problemit të kuptimit të jetës paraqitet sot ku njeriu realizon zotërimi të mahnitshme në shkencë dhe teknikë duke e shtrirë pushtetin e tij madje edhe më tej planetit të tij ku banon. Prandaj dhe kjo pamundësi e njeriut paraqitet si një ironi tragjike. Sipas E. Durkheim proceset e ndryshimit në botën moderne janë aq të vrullshme dhe të fuqishme sa që ato shkaktojnë vështirësi sociale të mëdha, të cilat ai i lidhte me *anomi*. Një ndër studimet më të famshme të Durkheimit ka të bëjë me analizën e vetëvrasjes. Vetëvrasja duket se është një akt krejt vetjak, ajo duket se është pasojë e trishtimit vetjak të shkallës më të lartë. Megjithatë Durkheim tregon se faktorët socialë kanë ndikim vendimtar në sjelljen vetëvrasëse të njeriut, e ushqyer kjo nga çorganizimi i jetës sociale, domethënë nga "anomia" sociale. Kjo gjendje, ashtu siç e argumentoi Durkheim në studimin e tij klasik shoqëror për vetëvrasjen, përbën faktor pozitiv për rritjen e saj në një shoqëri. Kështu p.sh. me bollëkun e madh ekonomik, sikurse dhe me krizën e theksuar ekonomike, zvogëlohet kohezioni i anëtarëve të shoqërisë. Paraqiten më tepër raste të pamundësisë së përshtatjes në jetën shoqërore, duke rritur kështu përqindjen e vetëvrasjeve. Në të kundërt në rastet e rreziqeve apo të kërcënimeve të mëdha kohezioni i anëtarëve të shoqërisë rritet dhe përqindja e vetëvrasjeve të saj zvogëlohet. Me fjalë të tjera në këto raste anomia e shoqërisë ulet ose zhduket dhe rivendoset kohezioni i anëtarëve të saj.

Në kohën e sotme anomia sociale kultivohet me turmëzimin e njerëzve, gjë që të çon në shndërrimin e tij në numër (individ) dhe izolimin e tij. Filozofia e qytetërimi bashkëkohor, ekonomia,

mënyra e jetesës, mjetet e informacionit dhe të komunikimit e shtypin personin, e ulin duke e shndërruar në numër dhe e bëjnë të huaj duke e veçuar nga ambienti shoqëror i natyrshëm. Lidhjet e tij të hershme sociale zhduken jo vetëm nga ambienti i tij i gjërë shoqëror, por dhe nga ai më i ngushtë. Njeriu braktis lidhjet e tij tradicionale shoqërore dhe fafeshnore dhe orientohet drejt vetmisë. Kjo në radhën e saj kultivon fobira të shumëllojshme, që shkrijnë jetën sociale dhe e mendojnë njeriun. Kështu hapet lehtë rruga drejt zhgënjimit dhe vetëvrasjes.

Piedestali i tendencës drejt vetëvrasjes është ndjenja e thellë e vetmisë, që nga njëra anë zhvillohet mbi personalitete të mangëta, dhe nga ana tjetër fuqizohet nga kushtet e këqija sociale të individit. Kjo vetmi është e mundur që të shprehet si ndjenjë e boshllëkut ekzistencial, si mungesë e interesit dhe të prespektivave, si ndjenjë e mospërbushjes apo mungesës së kuptimit për jetën.

Në mes të këtij qorrsoaku ku gjendet ky njeri, i një rëndësie shpëtimtare është takimi i tij me Perëndinë, sepse vetëm atëherë do të kuptojë kuptimin dhe vlerën e ekzistencës së tij si njeri dhe si person. Ky takim me Perëndinë do të japë dimensione të reja të pafund në tërësinë e tij ekzistenciale. Nëpërmjet përvetësimit të konceptit "sipas ikonës dhe ngjashmërisë", individ i ngrihet nga relativiteti dhe e përkohshmja dhe zë pozicionin e vërtetë të tij në vendin e ekzistencës së tij.

Vetëvrasja si akt dëshpërimi dhe zhgënjimi shfaq dhe pabesinë karshi Perëndisë. Njeriu, duke i dhënë fund brutalisht jetës së tij, mohon pushtetin e Perëndisë dhe shpreh pabesinë e tij ndaj dashurisë dhe providencës Hyjnore. I krishteri i vërtetë beson se Perëndia nuk do të lejojë që të tundohet "përtej fuqive" të tij. Mundet jo vetëm që ta çlirojë nga çdo e keqe, por dhe ta ndihmojë që ta përballojë për interesin e tij të vërtetë dhe të përjetshëm.

Vlash Plepi

THIRRJE

Duajeni Jetën

Në këtë periudhë pas Pashke, duke e parë jetën nën dritën e Ngjalljes së Krishtit, jemi shumë të shqetësuar nga njoftimet për shtimin e vetëvrasjeve. Ngjallja e Zotit dhe besimi në Ngjalljen është një thirrje dhe një kërkesë për ta dashur dhe mbrojtur jetën akoma më shumë. Nëse dikush predikon apo beson të kundërtën, Kisha Orthodhokse shpall me forcë dhe pa ekuivok, se vetëvrasja është një kundërvënie dhe një mohim i Ngjalljes dhe i gjithë mësimi të Perëndisë.

Kjo është edhe arsyeja që Ajo e dënon me forcë vetëvrasjen, dhe duke e konsideruar atë një krim ndaj jetës dhe kundër Zotit, e ndalon shërbesën fetare për të gjithë ata që kanë bërë këtë akt, kundër vetes së tyre.

U bëjmë thirrje të gjithë fëmijëve që të mos dëgjojnë asnjë predikues të vdekjes. Zoti i do ata që të jetojnë dhe ta duan jetën; si atë të tyren ashtu edhe të të tjerëve.

U bëjmë thirrje prindërve që të jenë më të kujdesshëm dhe t'i mbrojnë fëmijët e tyre nga çdo propagandë apo mësim që i kundërvihet jetës. Asnjë mësim nuk mund të vijë nga Zoti dhe në të njëjtën kohë të kundërshtojë jetën.

U bëjmë thirrje gjithashtu të gjithë motrave dhe vëllezërve, të cilët janë në mundime dhe sëmundje, që janë nën peshën e dëshpërimit, varfërisë, pasigurisë, vetmisë dhe zhgënjimit: le të mos dekurajohen dhe le të kenë shpresë. Besimi i krishterë nuk ka thënë kurrë që nuk do të kemi vështirësi; vetë jeta tokësore e Zotit tonë ishte plot vështirësi, por ai jep mënyrën për t'i përballur ato.

U bëjmë thirrje të gjithëve në emër të Zotit të Jetës që ta duan, ta mbrojnë, ta respektojnë dhe të kujdesen për jetën, këtë dhuratë të jashtëzakonshme të Perëndisë.

Sinodi i Shenjtë

i Kishës Orthodhokse Autoqefale të Shqipërisë

Datë 14.05.2005

Kalendari i Liturgjive Hyjnore, QERSHOR 2005

4 E Shtunë + Marta e Maria, motrat e Llazarit.

(Panairi i Joan Vladimirit)

5 E DIEL + E TË VERBRIT.

Hierod. Dhorotheu. Igori, mbret i Kievit.

8 E Mërkurë + # Mbyllja e

Pashkës. Dëshg. Kaliopi, Valeria.

Transf. i lips. të Theodorit.

9 E Enjte + Ngjitja e Zotit Krisht në qiell (Analipsi).

Qirili i Aleksandrisë.

11 E Shtunë + Ap. Vartholomeu e Varnava. Osh. Varnava.

12 E DIEL + E ETËRVE SIN. I

EK. Osh. Onufër egjiptiani, Petro athoniti.

18 E Shtunë + E Shpirtrave. Dësh.

Leonti, Ipati, Theodhuli, Eteri.

19 E DIEL + PENTIKOSTIA.

(**Rrëshajët**). Ap. Juda, fis i Krishtit. Dësh. Zosimi.

20 E Hënë + E Shpirtit të

Shenjtë. Hierod. Metodi i Patarës. Nikolla Kavasila.

24 E Premte + # Lindja e Joan

Pagëzorit. Dësh. i ri Panajoti.

25 E Shtunë + Oshdg. Fevronia.

Dësh. Orenti, Firmini

e 5 vëllezërit e tyre.

26 E DIEL + E GJITHË

SHENJTORËVE. Osh. Davidi

në Selanik. Joani i Gotisë.

27 E Hënë Osh. Samson bujtinari.

Joana Miroprurëse.

(*Fillon Kreshma.*)

29 E Mërkurë + # Apostujt e

Shenjtë Petri dhe Pavli.

30 E Enjte + Mbledhja e 12

Apostujve. Ap. Figjeli nga të 70.

Të Dielat pas Pashkës

E Diela e Shën Thomait: Antipashka

Në çdo ditë të javës mbas Pashkës, e quajtur nga kisha **Java e Ndrithsme**, shërbesat paskale kremtohen me tërë shkëlqimin e tyre. Sinaksari i Pashkës përsëritet çdo ditë si dhe himni “Sa u pagëzuar”. Dyert e Bukura të Hierores qëndrojnë të hapura. Gëzimi i Ngjalljes dhe dhurata e Mbretërisë së jetës së amshuar vazhdon me bollëk. Pastaj, në fund të javës, të shtunën në mbrëmje kremtohet kujtimi i **shfaqjes së Krishtit tek Apostulli Thoma “mbas tetë ditësh” (Joani 20:26)**.

Është e rëndësishme të vihet re, që numri **tetë** ka një kuptim simbolik në traditën shpirtërore judeo-kristiane. Ai tregon diçka më tepër se sa plotësinë dhe përbushjen; ai tregon Mbretërinë e Perëndisë dhe jetën e botës që vjen, meqenëse **shtata** është numri i kohës tokësore. **Sabati**, dita e shtatë, është dita e bekuar e pushimit në këtë botë, dita e fundit e javës. “**Dita e parë** e javës,” dita “mbas Sabatit”, theksuar në të gjithë Ungjijtë si dita e Ngjalljes së Krishtit (Marku 16:1, Matheu 28:1, Lluca 24:1, Joani 20:1, 19) është pra “**dita e tetë**”, dita përtej kufijve të kësaj bote, dita që qëndron për jetën e botës së ardhshme, dita e pushimit të amshuar e Mbretërisë së Perëndisë. (Shih Hebrejtë 4).

E Diela mbas Pashke, e quajtur e Diela e Dytë, është kështu dita e tetë e kremtimit paskal, dita e fundit e **Javës së Ndrithsme**, prandaj edhe është quajtur **Antipashka**, sepse vetëm në këtë ditë në Kishën e vjetër, të porsa të pagëzuarit i hiqnin rrobat e tyre të bardha të pagëzimit dhe hynin përsëri në jetën e kësaj bote.

Në shërbesat e Kishës i vihet theksi shfaqjes së Krishtit tek Apostulli Thoma. Rëndësia e ditës vjen tek ne nëpërmjet fjalëve të Ungjillit:

Pastaj i tha Thomait: “Vëre gishtin këtu dhe shiko duart e mia; dhe shtrije dorën e vëre në brinjën time; dhe mos u bëj i pabesë, por besëtar. Edhe Thomai u përgjigj e i tha: “Zoti im dhe

Perëndia im!” Jisui i thotë: “Sepse më pe besove, lum ata që nuk panë dhe besuan” (Joani 20:27-29).

Ne nuk e kemi parë Krishtin me sytë fizikë dhe as e kemi prekur trupin e tij të ngjallur me duart tona, por në Shpirtin e Shenjtë ne e kemi parë dhe shijuar Fjalën e Jetës (I Joani 1:1-4) dhe kështu ne besojmë.

Në çdo shërbesë ditore deri në Ditën e Ngritjes (Shestja), ne këndojmë Troparin e Pashkës. Në secilën nga shërbesat e të Dielave pas Pashke, duke filluar me të Dielën e Shën Thomait, ne këndojmë Katavosit (zbritësore) dhe himnet e Pashkës dhe përsërisim kremtimin e “ditës së parë të javës”, në të cilën Krishti u ngjall së vdekurish. Këndimet e Apostullit janë prej **Veprave të Apostujve**, ku tregohet për të krishterët e parë, të cilët jetuan me kungimin e Zotit të Ngjallur. Këndimet e Ungjillit janë nga **Ungjilli i Shën Joanit**, konsideruar nga shumë, si një Ungjill që u shkruajt kryesisht për ata që janë të porsapagëzuar në jetën e re të Mbretërisë së Perëndisë, nëpërmjet vdekjes dhe rilindjes në Krishtin, në emër të Shën Trinisë. Arsyeja për këtë opinion qëndron në faktin se të gjitha “**shenjat**”, siç quhen mrekullitë në Ungjillin e Shën Joanit, kanë të bëjnë me temat misterore që përfshijnë ujin, verën dhe bukën. Kështu, secila nga të Dielat mbas të Dielës së Shën Thomait, me përjashtim të së tretës, i kushtohet kujtimit të njëjës prej këtyre “**shenjave**”.

E Diela e Miropurësive

E diela e tretë mbas Pashke i kushtohet grave miropurëse, të cilat u kujdesën për trupin e Shpëtimtarit në vdekjen e tij dhe ishin dëshmitaret e para të Ngjalljes së tij. Të tre troparet e të Premtes së Zezë këndohen përsëri dhe formojnë temën e ditës:

Bujari Josif duke zbritur prej drurit trupin tënd të pacënuar e pështolli me pëlhurë të pastër dhe me aroma dhe me vajtime e vuri në një varr të ri, por u ngjalle pas tri ditësh, o Zot dhe i fale botës përdëllimin e madh.

Kur zbritte te vdekja ti, o jeta e pavdekshme, atëherë ferrin e vrave me shkëlqimin e hyjnisë dhe kur ngrite të vdekurit nga fundet e dheut gjithë fuqitë qiellore të thërrisnin: Jetëdhënës Krisht, Perëndia ynë, lavdi më ty.

Grave miropurëse, duke qëndruar pranë varrit, engjëlli u thërriste: Mirot u kanë hije të vdekshmëve, por Krishti u tregua i huaj për prishjen thërrisni pra: U ngjall Zoti dhe i fali botës përdëllimin e madh.

E Diela e Ulokut

E Diela e katërt i kushtohet shërimit të **ulokut** prej Krishtit (**Joani 5**). Ky njeri u shërua nga Krishti ndërsa po priste që dikush ta zbriste në pellgun e ujit. Nëpërmjet pagëzimit në Kishë, ne gjithashtu jemi shëruar dhe shpëtuar nga Krishti për jetën e amshuar. Kështu, kjo ngjarje na tregon se edhe në së bashku me ulokun duhet që “**të mos mëkatojmë më që të mos na bëhet ndonjë gjë më e keqe**” (**Joani 5:14**).

Festa e Mesrëshajëve (Gjysmëpentikostia)

Në mes të javës së katërt, kremtohet solemnisht dita në mes të Pashkës dhe Rrëshajëve. Kjo quhet festa e **Mesrëshajëve**, në të cilën Krishti “në mes të festës” i mëson njerëzit për misionin e tij shpëtimtar dhe iu ofron të gjithëve “**ujin e gjallë**” (**Joani 7:14, 38**). Përsëri ne kujtohem për praninë e Mësuesit dhe për premtimin e tij shpëtimtar: “**Nëse dikush ka etje, le të vijë tek unë e të pijë**” (**Joani 7:37**). Ne mendojmë përsëri për vdekjen dhe ngjalljen tonë me Krishtin në Pagëzimin tonë dhe për marrjen e Shpirtit të Shenjtë prej Tij në Mirosjen. Ne e dimë që i përkasim mbretërisë së Krishtit të Ngjallur, ku “**Shpirti dhe Nusja thonë ‘Eja!’ Dhe ai që ka etje, le të vijë; dhe ai që do, le të marrë si dhuratë ujin e jetës**” (**Zbulesa 22:17, Isaia 55:1**).

Në mesin e festës, o Shpëtimtar, shuaje etjen e shpirtit tim me ujin e gjallë, siç i ke premtuar të gjithëve: Nëse dikush ka etje, le të vijë të pijë! O Krisht Perëndi, Burim i jetës, lavdi më Ty (Përlëshorja).

Krishti Perëndi, Krijuesi dhe Zoti i të gjithave, i ftoi të gjithë në mes të festës: Ejani dhe pini ujin e pavdekësisë! Ne falemi para Teje dhe thërrasim plot besim: Falna mëshirat e tua, se Ti je Burimi i jetës sonë! (Shkurtorja).

E Diela e Samaritanes

E Diela e pestë flet për një **grua nga Samaria**, me të cilën Krishti foli në pusin e Jakovit (Joani 4). Edhe këtu tema është për “ujin e gjallë” dhe njohjen e Jisuit si Mesia i Perëndisë (Joani 4:10-11; 25-26). Kjo na kujton për jetën tonë të re në atë, për pirjen tonë nga “uji i gjallë”, për adhurimin tonë të vërtetë të Perëndisë në kohën e krishterë mesianike, “**në Frymë dhe në të Vërtetë**” (**Joani 4:23-24**). Ne shohim gjithashtu që shpëtimi i ofrohet të gjithëve: Judejve dhe Kombeve, burrave dhe grave, shenjtorëve dhe mëkatarëve.

